

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Журналістська етика»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Факультет	Журналістики
Кафедра	Соціальних комунікацій
Семестр	8
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к..н. із соц.ком , доц. каф. Золяк Вікторія Василівна
Контактна інформація	zolyak@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Журналістська етика» націлена на формування у майбутніх журналістів професійної моральної культури, буде корисна майбутнім журналістам, рекламистам, піарникам, оскільки містить інформацію про складові професійної моралі журналіста – професійного обов'язку, професійної відповідальності, професійної совісті, професійної честі, професійного авторитету. Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування вмінь осмислювати проблемні питання професійної етики, аналізувати типові помилки й порушення журналістської етики, критично осягати власну творчість з позицій духовно-моральної культури, дотримуватися професійних етичних вимог (принципів, норм), прав та обов'язків журналіста, журналістського етикету, врегульовувати моральні проблеми в професійній діяльності на всіх етапах, своїми матеріалами підвищувати моральну культуру аудиторії сучасних медіа.</p>
Мета та цілі	<p>Отримати системні знання демократичних ціннісно-етичних орієнтирів, етичних вимог, закріплених у міжнародних, національних, корпоративних нормативних документах з журналістської етики, сформувані моральну свідомість журналістів, виробити навички дотримання професійних етичних вимог, виробити вміння врегульовувати моральні проблеми в професійній діяльності, а також підвищити моральну культуру майбутніх журналістів.</p>
Результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні поняття журналістської етики; теоретичні засади її розділів: деонтології, аксіології, етології, етикетології журналістики; етичні вимоги міжнародних й національних документів з журналістської етики чинних в Україні; державні й недержавні системи регулювання порушень етичних вимог у пресі, на радіо, телебаченні, Інтернет-ЗМІ в Україні та зарубіжних демократичних країнах. Вміти дотримуватися професійних етичних вимог: етичних принципів, етичних норм, прав та обов'язків журналіста, журналістського етикету; врегульовувати моральні проблеми в професійній діяльності на всіх етапах; своїми матеріалами підвищувати моральну культуру аудиторії ЗМІ; виявляти порушення етичних вимог у ЗМІ; враховувати науково обґрунтовані підходи дотримання етичних вимог у журналістській практиці, власних і чужих матеріалах; вміти робити правильний моральний вибір у проблемній ситуації; дотримуватися журналістського етикету офіційного й неформального</p>

	спілкування у професійній діяльності.
Soft skills: компетентності, що відповідають заявленим цілям програми	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills: Тайм-менеджмент, здатність пристосовуватися, здатність до колаборацій, креативність, переконливість, соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше. Вміння виявляти та вирішувати проблеми. Здатність формувати інформаційний контент, здатність формувати інформаційний продукт, здатність ефективно просувати створений медійний продукт і керуватися принципами інформаційної безпеки. Здатність організувати та контролювати командну професійну діяльність
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Фундаментальна підготовка», «Фактчекінг медіаресурсів», «Філософія»

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
Змістовий модуль 1	Основні функції та завдання журналістської етики	
1. Актуальність та значення журналістської моралі та етики.	Визначення актуальності та значення журналістської моралі та етики. Етапи становлення журналістської етики в системі наук на основі теоретичних праць.	Тести, питання
2. Мета, функції професійної моралі журналіста.	Актуальність та значення журналістської моралі та етики. Виникнення журналістської етики. Журналістська етика в системі наук. Мета, функції професійної моралі журналіста. Особливості й значення моральної культури ЗМІ. Гострі моральні проблеми в ЗМІ: дифамація, компромат, жорстокість, насильство, скандали, „джинса” (замовний матеріал), чорний піар, ксенофобія, втручання в приватне життя. Складові індивідуальної моральної культури журналіста.	Практичні завдання
3. Нормативні джерела журналістської етики	Аналіз основних нормативно-правових документів, у царині професійної етики журналістів. Типологія документів з журналістської етики. Міжнародні документи з журналістської етики та їх принципи. Українські кодекси етики. Міжнародні кодекси етики. Профспілки та інші медіаорганізації Національні документи з журналістської етики та їх вимоги. Корпоративні документи з журналістської етики та їх вимоги. Редакційні кодекси етики.	Практичні завдання
4. Норми корпоративної етики журналіста	Поняття та особливості корпоративної етики журналіста. Норми корпоративної етики журналіста. Етичні стосунки «журналіст-автор». Етика службових стосунків журналіста і джерела інформації, адресата інформації, головного героя матеріалу, власника медіа, редактора, спонсора, рекламодавця.	Практичні завдання
Змістовий модуль 2	Особливості дотримання етичних норм у професійній діяльності	
4. Особливості дотримання етичних норм під час вербального або невербального	Мовленнєвий етикет журналіста. Правила вербального етикету. Етикетні правила для журналіста-мовця, журналіста-слухача. Етикет міміки і жестів журналіста. Особливості дрескоду журналіста. Етикет вчинків, дій, поведінки у професійній діяльності журналіста	Портфоліо

спілкування		
5. Етичні особливості спілкування у неформальних умовах	Етичні норми для неформального спілкування. Види неформального спілкування журналістів. Аморальність міміки, жестів, дрескоду та речового етикету журналіста.	Практичні завдання
6. Інформаційні права журналіста	Доступ до інформації: фактичні можливості споживачів інформації та мас-медіа. Основні засади свободи сучасних медіа. Зловживання свободою мас-медій. Правовий захист журналістів. Інформація з обмеженим доступом. Відповідальність журналіста та мас-медіа розповсюдження недостовірної інформації.	Кейси, тести

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

БАЗОВА

1. Журналістська етика: Посібник для підготовки до державного іспиту [Текст] Авт. кол. – За ред. В.П.Мостового та В.В. Різуна. – Київ, ТзОВ «ЗН УА», 2014. – 224 с.
2. Кузнецова О.Д. Професійна етика журналіста: посібник / О.Д.Кузнецова. Львів: ПАІС, 2007. - 246с.
3. Кузнецова О.Д. Журналістська етика. Онлайнжурналістика // www.mediakrytyka.info/drukovani/merezheva-etyka-zhurnalistiv.html
4. Практикум із журналістської етики [Текст]: Навчальний посібник / Передм. В. П. Мостового. – В.Ф. Іванов, С. В. Штурхецький. – Під ред. проф. В. Ф. Іванова. – К. : видавець О.Зень, 2012. – 320 с
5. Personnel Behaviour Management Through Social Communications OLENA TKACHENKO , IRYNA ZHYLENKO , NATALIYA POPLAVSKA , OLHA MITCHUK , HALYNA KUZMENKO , VIKTORIYA ZOLYAK Vol. 39 No. 5 (2021): Special Issue: Innovation in the Economy and Society of the Digital Age

Додаткова література

1. Авраамов Д.С. Профессиональная этика журналиста: учебник / Д.С. Авраамов. □ М.: Изд-во Моск.ун-та, 2008. □ С. 3-18.
2. Анисимов С.Ф. О крайней необходимости этического образования студентов в университете / С.Ф.Анисимов // Вестн. Моск. ун-та. □ Сер. Филос. □ 1996. □ № 2. □ С. 67-68.
3. Блен Б. Этические аспекты журналистики / Б.Блен // Междунар. жизнь. □ 1993. □ № 10. □ С. 42–47.
4. Гор У. Органы саморегулирования // Путеводитель по саморегулированию СМИ: все вопросы и ответы / Под ред. А. Улен, Дж. Смита. □ Вена: [б.изд.], 2008. □ С. 37-50.
5. До дискусії про журналістську етику: збірник статей / За ред. І.О. Чемериса, Н.Л.Лігачової, Б.І.Глухівського. □К.: ІЕСП „Республіка”, 2002.
6. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста: учебник / Лазутина Г.В. – М.: Аспект Пресс, 2006. – 240 с.
7. Міжнародна федерація журналістів. Принципи доступу до інформації // Посібник з питань свободивираження. □ К.: [б.в.], 1999. □ С. 217-218.
8. Свобода вираження поглядів та свобода ЗМІ за міжнародним законодавством // Посібник з питань свободи вираження. □ К.: [б.в.], 1999. □ С. 9-23.
9. Харасті М. Положительные стороны саморегулирования СМИ // Путеводитель по саморегулированию СМИ: все вопросы и ответы / Под ред. А. Улен, Дж. Смита. □ Вена: [б.изд.], 2008. □ С. 9-23.
10. Хлистун Г.Ю. Система саморегулювання преси в європейському регіоні // Публіцистика і політика // Зб. наук. пр. Вип. 3. – К.: Київ. ун-т ім. Т.Шевченка, Інститут журналістики, 2012. – С. 74- 83.

Інформаційні ресурси

1. <https://imi.org.ua/articles/standarti-jurnalistiki-osnovi-profesijnosti-chi-zastarili-ramki-i178>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-4)	36
Змістовий модуль 2 (теми 4-7)	24
Підсумковий контроль (теми 1-7)– залік	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни